

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 11-09-18742 שפיר ואח' נ' רון חולדאי, ראש עיריית תל אביב יפו

בפני כב' השופט דר' קובי ורדי

1. סתיו שפיר

2. אסף לוי

3. ליאור וגמן

4. משה שם טוב

ע"י ב"כ עוה"ד ספרד, שנידור, קיאל, פומרנץ

העותרים:

נגד

1. רון חולדאי - ראש עיריית תל-אביב

ע"י ב"כ עוה"ד שלמון-ברץ, סלמן

2. ליאת זנד ו-47 אחרים

ע"י ב"כ עו"ד פילוסוף-זרניצקי

המשיבים:

פסק דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15

העובדות והמחלוקות

1. עתירה שהוגשה ביום 8/9/11 ובה התבקש צו שיורה למשיב להימנע מפינוי מטלטלין (לרבות אוהלים) המשמשים את מחאת האוהלים בעיר תל-אביב יפו, אלא בתיאום מראש עם העותרים, וזאת במתחמי המחאה באתרי האוהלים בת"א, בשדרות רוטשילד, שדרות נורדאו, שדרות בן גוריון, רחוב לוינסקי, רחוב יפת ורחוב התקווה.
2. יש לציין שבעקבות בקשה שהוגשה גם לצו ביניים ניתן ביום 8/9/11 ע"י כבוד השופטת שיצר צו עיכוב ביצוע זמני של הפינוי.
3. מדובר במאהלים שהוקמו כחלק ממחאה חברתית שהחלה לפני כחודשיים ימים, כאשר עיקר המאהל התרכז ומתרכז בשדרות רוטשילד בתל-אביב.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 11-09-18742 שפיר ואח' נ' רון חולדאי, ראש עיריית תל אביב יפו

4. ביום 6/9/11 חולקו במתחמי המחאה מנשרים מטעם עיריית תל אביב (נספח 1 לעתירה: להלן "המנשר") בו נאמר בין היתר, כך:

"שלום,

עיריית תל-אביב-יפו תומכת במחאה החברתית ואף סייעה לקיומה במהלך החודשיים האחרונים, תוך הקצאת מקומות נרחבים בשדרות ובגנים ברחבי העיר. בתקופה זו העירייה תגברה את הניקיון ואת פינוי האשפה במאהלים השונים.

השבוע פורסם כי מובילי המחאה מקפלים את המאהלים לטובת המשך המחאה במסגרות ובדרכים אחרות, ואכן פונו מאהלים רבים וכן האוהלים המרכזיים בשדרות רוטשילד.

במסגרת הכנת העיר לקראת החגים הקרובים, נערכת העירייה לניקוי השדרות והמרחב הציבורי ולשיקומם, במטרה לסיים את התהליך עד ערב ראש השנה תשע"ב".

5. לטענת העותרים, בעקבות זאת פנו נציגי המאהל ברוטשילד לנציג העירייה שאמר להם כי המנשרים נועדו להקנות לתושבי המאהל זמן לפינוי עצמאי וכי בכוונת העירייה לפנות את מאהל המחאה כולו ולהקים מתחמי שיח בחסות העירייה.

לטענת העותרים, נציגי המאהל הציעו לפנות את האוהלים הריקים בעצמם ולצמצם את האוהלים המיושבים, וביקשו להמשיך במו"מ עם העירייה אך נענו בשלילה ולהפתעתם ב-7/9/11 הגיעו פקחים מטעם העירייה והחלו בפעולות לפינוי המאהלים בהם פונו מאות אוהלים וציוד רב ששימש את הפעילים, כאשר ביום 9/9/11 פרסמה העירייה דרישות לסילוק המאהלים וכל ציוד אחר תוך 72 שעות.

העותרים טוענים כי החלטת העירייה פוגעת בזכות ההפגנה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 11-09-18742 שפיר ואח' נ' רון חולדאי, ראש עיריית תל אביב יפו

כן טוענים העותרים כי ראש העיר נתן להם היתר (גם אם לא בכתב) להעמיד את כל הציוד שהוצב בשדרות רוטשילד, שכן צויין במנשר שעיריית תל-אביב תומכת במחאה החברתית, וזאת בהתאם לסעיף 39(א)(1) **לחוק עזר לתל-אביב-יפו (שמירת הסדר והניקיון) התש"ס-1980** (להלן: "**חוק העזר**"), לכן טוענים העותרים כי מדובר בסיטואציה של פעולת פיקוח לגבי דברים שניתן היתר להצבתם ברחוב, כאשר היתר זה נשלל מהם בפתאומיות. העותרים לא חולקים על כך שמתנהלת הידברות בינם לבין העירייה לגבי הפינוי, אך לטענתם ההידברות החלה רק לאחר ביצוע פעולות האכיפה והפינוי ע"י העירייה, שהחליטה שהמחאה מיצתה את עצמה, כאשר לא יתכן שהעירייה שהמחאה מופנית גם נגדה תטפל במחאה בצורה כה קיצונית ולא מידתית, תוך קביעה חד-צדדית ולא מבוססת שהמחאה הסתיימה ותשנה את מדיניותה ב-180 מעלות מתמיכה במחאה כמעט ללא סייג, לחוסר סובלנות מוחלט וחיסול האוהלים.

העותרים טוענים לחופש ההפגנה והמחאה וטוענים כי החלטתו של ראש עיריית תל-אביב הינה בלתי סבירה בצורה קיצונית שכן האינטרס של "מפגע תברואתי" זכה למשקל יתר קיצוני לעומת המשקל הזעום שניתן לחופש הביטוי. כן טוענים העותרים כי ההחלטה הינה בלתי מידתית שכן ניתן היה לפנות רק את המאהלים המהווים מפגע תברואתי, והיא פוגעת בחופש הביטוי ולפיכך יש לבטלה.

6. יש לציין ולהדגיש כי העותרים מודעים לכך שזכות המחאה אינה מוחלטת וברור שלא ניתן להפקיע לעד את מקרקעי הציבור וכן מודעים להלכות המשפטיות בנושא כמו בעניין **כיכר הלחם** אך הם מנסים לאבחן את המקרה הנוכחי וטוענים כי פרק הזמן שניתן למחאה עד לנקיטת הצעדים ע"י העירייה (כחודשיים) הינו קצר ויש לאפשר להם פרק זמן נוסף למחאת האוהלים, בלא שניתן לקצבו כעת בזמן.

העותרים גם מודעים למטרד ולמפגעים שנוצרו כתוצאה מהמחאה ובעניין זה הוגש על ידם תצהיר נוסף בו פורטו הפעולות שנעשו על ידם להקטנת המפגעים, כמו פינוי פסולת, ריסוס, ניקיון וכו', תוך הידברות עם השכנים. העותרים מבקשים לאפשר להם להמשיך את המחאה בצורה מצומצמת יותר

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 18742-09-11 שפיר ואח' נ' רון חולדאי, ראש עיריית תל אביב יפו

- 1 במאהל שלטענתם צומצם לשטח בין רחוב מרמורק לרחוב שינקין, כאשר בית
2 המשפט, בבואו לעשות את האיזון המתבקש בין הפגיעה בציבור ובשכנים לבין
3 חופש הביטוי והמחאה צריך לקחת בחשבון נתונים אלו ולאפשר את המשך
4 המחאה במאהלים המצומצמים כפי שהם כיום, לפחות לעוד מספר שבועות,
5 עד שתבוצע הערכה נוספת.
6
- 7 יש להדגיש גם כי ב"כ העותרים ציין בדיון בבית המשפט שהעתירה מתבססת
8 אך ורק על זכות המחאה ולא על בעיות דיור ספציפיות ודרישה לפתרונות דיור
9 למחוסרי הדיור שבמאהל.
10
- 11 8. מנגד, טוענת העירייה בתגובה לבקשה למתן צו ביניים כי העתירה אינה
12 מעוררת קושיה באשר לזכות לחופש הביטוי או חופש המחאה, שכן העירייה
13 תומכת במחאה החברתית, מכבדת אותה ומאפשרת אותה, תוך איזון עם
14 אינטרסים נוספים עליה חובתה להגן, כאשר העירייה גילתה הבנה וסובלנות
15 ואף הציעה עזרה בהקמת 4 מתחמי הידברות בעבור מעגלי שיח בשדרות
16 המרכזיות בעיר, כולל שדרת רוטשילד וכן תתיר עצרות.
17 לטענת העירייה, החלטתה על ניקוי ושיקום שדרות העיר מאזנת כראוי בין
18 הזכות לחופש הביטוי לבין הזכות של כלל הציבור להנאה מהמרחב הציבורי,
19 כאשר העותרים כלל אינם נוקבים מועד כלשהו מתי יפנו את המאהלים, וישנו
20 חשש שהארעיות תהפך לקביעות, וזאת בפרט בהתחשב בזמן הרב שבו העירייה
21 התירה את מחאת האוהלים (חודשיים) ובהתחשב בחלופות שמציעה העירייה
22 להמשך המחאה.
23 העירייה טוענת כי החלטתה הגיעה בשלב שבו מרבית פעילי המחאה ואף
24 מנהיגיה פרקו באופן יזום את המאהלים, והאוהלים הריקים הפכו למפגע
25 בטיחותי ותברואתי.
26 העירייה מדגישה בתגובתה כי לא פעלה בתחילה כנגד אוהלים בהם שהו
27 אנשים, וכי הפינוי ביום 7/9/11 היה רק של אוהלים נטושים וציוד נטוש.
28 העירייה טוענת כי היא פועלת בהדרגה - מתן הודעה ליושבים באוהלים, סילוק
29 הפסולת והאוהלים הריקים והנטושים (כפי שעשתה ביום 7/9/11) והוצאת
30 דרישות פינוי לאוהלים שנותרו מאויישים (כפי שעשתה ביום 9/9/11) כאשר

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 18742-09-11 שפיר ואח' נ' רון חולדאי, ראש עיריית תל אביב יפו

הורתה על פינוי תוך 72 שעות), כאשר בטרם הוצאת דרישת הפינוי נערכו סיורים של עובדים סוציאליים מטעם העירייה בין האוהלים, ורק לבסוף, ככל שיהיה צורך, יבוצעו פעולות אכיפה לפינוי.

העירייה מוסיפה וטוענת כי המאהלים יצרו מטרדים ומפגעים קשים של רעש, מפגעי תברואה, מפגעי תחבורה, מפגעי בטיחות חשמל, מפגעי צואה ושתן, פגיעה בשדרות העיר, ומתקבלות תלונות רבות מהשכנים.

לטענת העירייה האוהלים ננטשו ויצרו מפגע סביבתי חמור, וכעת לאחר חודשיים בהם התקיימו מאהלי המחאה, שגרמו למטרדים קשים לתושבי העיר, האיזון הנכון הוא פינוי המאהלים תוך מתן אפשרות לקיום המחאה בדרכים חלופיות.

עוד טוענת העירייה כי לא נשללה מהעותרים זכות הטיעון, שכן כפי שצויין בעתירה עצמה, נציגי המאהלים שטחו את טענותיהם בפני נציג העירייה והם ממשיכים לעשות זאת בהידברות הקיימת ביניהם.

העירייה טוענת כי היא פועלת מכוח סעיף 235 **לפקודת העיריות [נוסח חדש]** (להלן: "**פקודת העיריות**"), המטיל עליה חובה לפינוי מכשולים ברשות הרבים, כאשר אין היא צריכה להישען על חוק עזר ספציפי. כן טוענת העירייה כי היא פועלת מכוח סעיף 39 ו-44 לחוק העזר, כאשר העותרים אינם חולקים למעשה כי מאהלי המחאה מהווים מכשול ברחוב על-פי סעיף 39 לחוק העזר. מוסיפה העירייה וטוענת כי העתירה כלל אינה מתמודדת עם הצורך באיזון בין זכות ההפגנה לזכויות מתנגשות, כאשר העותרים מבקשים למעשה להימנע מפינויים ללא מגבלת זמן.

9. כן טוענת העירייה כי לא ידוע את מי מייצגים העותרים ומה מידת שליטתם על שוהי המאהל כיום שהינם ברובם, אנשים עם מצוקות אמיתיות הנמשכים למאהל המחאה.

לטענת העירייה כיום מצויים 177 אוהלים בשדרות רוטשילד (כמחציתם מאוישים), 30 אוהלים בשדרות נורדאו, 21 אוהלים בשדרות בן גוריון, 51 אוהלים בלוינסקי, 57 אוהלים בגן התקווה ו-12 אוהלים בגן השניים.

לטענתה, היא מנסה לאזן את ביטויי המחאה ולא את המחאה עצמה שהיא מכבדת ותומכת בה, כאשר מעולם לא ניתן היתר כללי ללא סייג למחאה, ואין

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 11-09-18742 שפיר ואח' נ' רון חולדאי, ראש עיריית תל אביב יפו

בפעולות הפינוי כדי לפגוע במחאה, הממשיכה ויכולה להמשיך ללא קשר לפינוי המאהלים.

10. לטענת 48 תושבי שכונת שדרות רוטשילד, שצורפו על ידי לעתירה לבקשתם, הם ניזוקו ועדיין ניזוקים ממחאת האוהלים ברוטשילד, כי האוהלים הנטושים מהווים מפגע סביבתי חמור. לטענתם, חובתה של העירייה בשלב זה לפנות את המפגעים ולהגן על האינטרס הציבורי - לעשות שימוש ברחובות העיר ללא מפריע.

לטענתם, הם תומכים במחאה וגילו סבלנות והתאפקות אך חייהם הפכו לגיהנום, עקב מטרדים, מכשולים, מפגע תברואתי וסכנה לשלומם, בטחונם ובריאותם, כאשר הם לא מבקשים לסלק את המחאה אלא אוהלים, ציוד והתנהגות המהווים מטרד ומפגע לתושבי השכונה.

11. בדיון שהיה בפני ביום 13/9/11 הסכימו הצדדים לכך שעקב ההידברות בין הצדדים שהתקיימה והיתה אמורה להמשיך ב-15/9/11, יישמע הדיון בעתירה, כאשר לאחר הפגישה ב-15/9/11, יודיעו הצדדים האם הגיעו להסכמה אם לאו והאם מבוקש ליתן פסק דין, ואכן ביום 15/9/11 הודיעו הצדדים לבית המשפט כי מבוקש ליתן פסק דין ובעקבות זאת ניתן פסק דין זה.

דיון

כללי, דגשים ומסגרת הדיון

12. למעשה, כאמור, המחלוקת בין הצדדים מתמקדת בשאלת האיזון בהחלטת העירייה המורה על פינוי המאהלים, והאם מדובר בהחלטה מאוזנת, סבירה ומידתית, כטענת העירייה, או בהחלטה שאינה כזו המצדיקה את התערבות בית המשפט, כטענת העותרים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 11-09-18742 שפיר ואח' נ' רון חולדאי, ראש עיריית תל אביב יפו

13. יש להדגיש, שלאור הצהרת ב"כ העותרים שהעתירה עוסקת אך ורק בזכות המחאה ולא בדרישות למתן פתרון דיור ספציפי לתושבי המאהל, ובהיעדר תשתית עובדתית לגבי אנשים ספציפיים השוהים במקום ובעיות קונקרטיות שלהם, אין פסק דין זה עוסק בשאלה זו.

יחד עם זאת, מצופה שהעירייה תפעל, במסגרת סמכויותיה, לעזור ולטפל נקודתית באותם אנשים מחוסרי דיור השוהים במאהל.

14. המסגרת הנורמטיבית של הדיון תהיה, ראשית, בחינה האם צו הפינוי הוצא כדין ובמידה, וכן תיבחן השאלה של האיזון, הסבירות והמידתיות של החלטת העירייה והאם זכות ההפגנה והמחאה גוברת על צו הפינוי ועל זכות הציבור והשכנים לעשות שימוש ברחובות העיר ללא מפריע.

15. בשאלות אלו אנו הולכים בשדה חרוש של הלכות משפטיות רבות שנפסקו בנושא זכות המחאה וההפגנה ובמיוחד במקרה הדומה של כיכר הלחם בתל-אביב (עת"מ (ת"א) 1112/03 ישראל טויטו יו"ר עמותת "מכל הלב" נגד עיריית תל אביב (לא פורסם, 29/5/03) ובירושלים (עע"מ 3829/04 ישראל טויטו יו"ר עמותת "מכל הלב" נגד עיריית ירושלים (לא פורסם, 6/12/04) (להלן: "פס"ד כיכר הלחם")).

אמנם בעניין כיכר הלחם היה מדובר בתקופת שהייה ארוכה יותר - של מספר חודשים (5) בשטח עד שהעירייה פעלה לראשונה להוצאת צו פינוי, וכן מדובר היה במחאה יותר מצומצמת מהמחאה הנוכחית, ברם מדובר במקרים ועקרונות דומים ביותר, שניתן ללמוד מהם רבות, כפי שיפורט בהמשך.

האם צו הפינוי הוצא כדין

16. למעשה, טענות העותרים כנגד הצו נטענו בקול ענות חלושה תוך התמקדות בזכות המחאה וההפגנה ולא כנגד חוקיות הצו, שכן הצו הוצא כדין מכוח סעיף 250 לפקודת העיריות המקנה לעירייה סמכות להתקין חוקי עזר, מכוח סעיף 235 לפקודת העיריות שעל העירייה למנוע ולהסיר מכשולים והסגת גבול ברחוב ומכוח סעיפים 39 ו-44 לחוק העזר הקובעים שאין להשאיר, להניח

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 11-09-18742 שפיר ואח' נ' רון חולדאי, ראש עיריית תל אביב יפו

ולהפקיר דבר ברחוב, ללא היתר (וכאן לא ניתן היתר לכך ולא ניתן לראות בתמיכת העירייה במחאה כהיתר לכך) ושראש העיר רשאי לדרוש את סילוק הדבר האסור שנעשה ללא היתר.

בפס"ד ככר הלחם נקבע לגבי חוק עזר דומה שנועד לשמור על תקינות הרחובות, נקיונם וזכות המעבר והתנועה החופשית בהם, כי תכליתו נועדה למטרה ציבורית חשובה וראויה, וכי תפיסת חזקה מתמשכת, בלא הגבלת זמן, באיזור נרחב המיועד לשימוש הציבור, תוך הצבת אוהלים וכן מתקנים שונים לסיפוק צרכי מגורים שוטפים של חברי הקבוצה הינה הפרה ישירה וברורה של הוראות חוק העזר העירוני, המהווה גם מפגע תברואתי ומטרד.

בדומה לעניין **ככר הלחם**, בלא היתר מהרשות המוסמכת, אין היתר לאזרחים לתפוס חזקה לאורך זמן ברחוב המיועד לשימוש הציבור הרחב ולהציב בו מאהלים ומתקנים שנועדו לשרת את צורכי שהותם במקום, ותהא התכלית אותה הם מבקשים לקדם חשובה ככל שתהא. סמכותה וחובתה של הרשות המקומית להגן על אינטרס הציבור לעשות שימוש ברחובות העיר בלא מפריע, ובלא שייחשף למפגע ומטרד. לכן, צו הפינוי שהוצא על-ידי העירייה הוצא כדין.

זכות המחאה וההפגנה והאיזון הראוי בינם לזכויות הציבור והשכנים

17. **האם זכות המחאה וההפגנה הנגזרת מחופש הביטוי גוברת במקרה זה על הצו ומאיינת אותו.**

על זכות ההפגנה והמחאה נאמר כבר רבות, כזכות בעלת מעמד על במשפט, ואין לי אלא לחזור על דברי כבוד השופטת פרוקצ'יה בפס"ד **כיכר הלחם**.

"זכות ההפגנה והמחאה אכן נגזרת מהזכות לחופש ביטוי, והיא אחד הביטויים הנעלים לרעיון כבוד האדם וחירותו. לטוען לקיפוח בזכויות החברתיות ולתובע תיקון עוול ופערים חברתיים בודאי עומדת זכות הביטוי והמחאה. אולם הזכות לביטוי מחאה איננה זכות מוחלטת. היא כפופה, בראש וראשונה לחובת הציות לחוק ולפעולה במסגרת הוראותיו. חירות

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 11-09-18742 שפיר ואח' נ' רון חולדאי, ראש עיריית תל אביב יפו

הביטוי והמחאה אין פירושה פריקת עול ורסן (רע"פ 5086/97 בן חור נ' עיריית תל אביב פד"י נא(4) 625, 3-642; בג"צ 148/79 סער נ' שר הפנים, פד"י לד(2) 169, 172). חופש המחאה כפוף להגבלות שנועדו לתכלית ראויה, המוטלות במידתיות הנדרשת. שיקולי השמירה על הסדר והבטחון הציבורי, ובכללם מניעת מפגעים ומטרדים בשטחים ציבוריים המיועדים לשימוש הציבור וסיפוק צרכיו הבסיסיים הם בגדר שיקולים ראויים להטלת הגבלות כאמור. ואכן, חופש הביטוי וחירות ההפגנה והמחאה כפופים לאינטרסים שעניינם שמירה על סדר ציבורי, ובכלל זה הגנה על זכות הציבור להשתמש בשטחים ציבוריים לתכלית לה נועדו, בלא הפרעה ובלא מפגע, תוך שמירה על רמת תברואה נאותה ועל חזות אסתטית נאה ונקייה של רחובות עיר לרווחת כל תושביה". (בג"צ 6396/96 זקין נ' ראש עיריית באר שבע פד"י נג(3) 289, 297, בג"צ 3634/02 טבנקין נ' עיריית ירושלים)..."

ובהמשך:

"זכות הביטוי והמחאה היא, אכן, זכות בעלת מעמד-על במשפט, אך אין היא מקנה לאזרח חופש בלתי מוגבל לעשות ברשות הציבור כבתוך שלו ולפגוע אגב כך פגיעה ממשית ממושכת באינטרסים ציבוריים חשובים. זכות המחאה אין פירושה התרת הרסן ויצירת אנרכיה שבה כל איש הישר בעיניו יעשה. קשה להלום כי בשם חופש הביטוי והמחאה - ותהא תכלית המחאה חשובה ככל שתהא - תבקש קבוצת אזרחים לתפוס חזקה ממושכת וללא הגבלת זמן ברחוב ציבורי של עיר, ותתמקם שם על מאהליה ומתקניה אגב שיבוש רצוף של התנועה במקום, יצירת מפגעי תברואה, ופגיעה חזותית מתמשכת במראה פני המקום".

18. וכפי שנאמר ע"י כבוד השופט רובינשטיין בפס"ד כיכר הלחם (לאחר שהדגיש כבר אז את המושג "צדק חברתי" כיסוד מוסרי במשפט העברי):

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 11-09-18742 שפיר ואח' נ' רון חולדאי, ראש עיריית תל אביב יפו

1 "הנושאים החברתיים הם מחובותיו של הציבור, אך אין משמעם שיכולים
2 המוחים והטוענים לפעול מחוץ לגדרי הדין. כשם שבעניין הפגנות נקבעו
3 כללים המבקשים איזון אשר מתבטא הן במקום עריכתן של ההפגנות והן
4 בדרך עריכתן, כך אי אפשר שכל גורם יקבע לעצמו כללי התנהגות ברשות
5 הרבים כדי לבטא מחאתו, בוודאי לאורך ימים. אילו ננקטה מדיניות סלחנית
6 עוד יותר מזו שכבר ננקטה, והרשות אכן נהגה אורך רוח רב, היתה אנרכיה
7 גמורה, שהרי אילו ניתן לכל גורם ציבורי או מעין ציבורי לנטות אוהל ללא
8 הגבלה ברשות הרבים במקום כחפצו, לא היה לדברים סוף. הרגישות הראויה
9 מוצאת ביטוי ביחס אנושי, סבלני וסובלני לביטויי המחאה, אך באה שעה
10 להעמיד חוק על מכונו".

11
12 19. במקרה דנן, ואף מקל וחומר, בעניין כיכר הלחם, מדובר במפגעים קשים
13 ומטרדים של ממש הפוגעים פגיעה קשה בכלל הציבור ובעיקר בשכנים
14 המתגוררים במקום ולא בכדי נשמעה בפני גם מחאת חלק מהשכנים, שלמרות
15 שהם תומכים במחאה ואף השתתפו בה, כשל כוח סבלם מהמפגעים
16 והמטרדים שמחאה זו יצרה, בדרך ביטוייה באמצעות המאהלים.
17 גם אם צומצם המפגע והמטרד עקב פעולות שנעשו לאחרונה הן ע"י העירייה
18 (בפניו שכבר נעשה) והן ע"י המוחים (ניקיון וריסוס) הרי עדיין מדובר במפגע
19 של ממש ומטרד קשה לדיירי השכונה הסובלים ממפגעי תחבורה מריחות
20 אשפה ופסולת, פגיעה בשדרות, חיבור חשמל פיראטי, רעש, עשיית צרכים גם
21 בחצרות הבתים, דבר הגורם לצחנה ולמזיקים, חשש לבריאותם ולביטחונם,
22 הימצאות נרקומנים במאהל ובחצרות (כפי שהוצג בתמונה ע"י השכנים)
23 וכיו"ב, מצב המגיע עד כדי אנרכיה שיש לשים לה קץ.

24
25 20. יש להדגיש גם שהעותרים לא יכולים לעשות דין עצמי ולקחת על עצמם באופן
26 חד צדדי את תפקידי העירייה לשמירת הסדר הציבורי ומניעת מפגעים
27 ומטרדים לציבור, מה גם שלכאורה גם הפעולות שנעשו על ידם לא הביאו
28 לפתרון למצב הבלתי נסבל הקיים, ובהתחשב גם בכך שהמאהלים מושכים
29 אליהם לשהייה גם אנשים במצוקה, שלא ברורה ואף יש ספק רב למידת
30 השליטה של העותרים עליהם והישמעותם להוראות מנהיגי המחאה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 11-09-18742 שפיר ואח' נ' רון חולדאי, ראש עיריית תל אביב יפו

21. במקרה דנן, בדומה לעניין **כיכר הלחם**, העירייה שהודיעה על תמיכתה במחאה, נקטה בגישה סובלנית ומאוזנת, כאשר היא מודעת לחשיבות המחאה וההפגנה ואיפשרה את קיומה של המחאה בצורה רחבה (למרות הפגיעה בתושבים ובשכנים והתלונות הרבות) במשך כחודשיים ימים, והיא מאפשרת גם כיום את המשך המחאה בדרכים שונות כמו עצרות והפגנות וכן, כפי שהוצג במנשר ובהידברות בין הצדדים, באמצעות מתחמי הידברות למעגל ושיח, כולל מתחמי הידברות בשדרות רוטשילד, וכולל הצעות נוספות שעלו בשיחות בין הצדדים, שמצופה מהם להמשיך בהידברות זו גם לאחר מתן פסק הדין.
- אין מחלוקת שהעותרים לא פנו לעירייה לקבלת היתר להקמת מאהלי המחאה ולא קיבלו היתר להקמתם, כאשר הם עושים דין עצמי בניגוד לחוק, הסדר המקובל והכללים הנובעים לצורך מחאה, תוך קיום מפגע תברואתי וחזותי של ממש, כך שניתן לומר, בדומה לעניין **כיכר הלחם**, שאמצעי המחאה שנקט, בהתחשב בזמן שחלף ובמפגעים שנוצרו, חורג באופן קיצוני מן המידתיות הראויה ואין להשלים עמו יותר.
- אין להסביר את איפוקה וסבלנותה של העירייה במשך כחודשיים כהשלמה או הסכמה מכללא להמשך המצב הקיים שהגיע לאנרכיה ולפגיעה קשה באינטרס וזכויות הציבור והשכנים, ולכן אין למנוע את ביצוע צו הפינוי, ואין לקבוע שהחלטת העירייה בענין אינה סבירה ו/או אינה מידתית.
22. יש להדגיש שוב, כפי שהדגישו גם העירייה וגם השכנים התומכים במחאה, שאין בפסק הדין אמירה כנגד זכות המחאה החשובה וכנגד המשך המחאה, אלא אך ורק כנגד "כלי" ו"ביטוי" המחאה בצורתה הנוכחית של המאהלים, שבהתחשב בנסיבות העובדתיות ובפרק הזמן שעבר, מהווים מפגע ומטרד שהגיע הזמן להפסיקו, בלא לפגוע במחאה, היכולה לבוא לידי ביטוי בדרכים רבות אחרות, הן במסגרת פתרונות מוסכמים, שיש לברך על הנסיונות הנעשים להגיע אליהן ומצופה מהצדדים שימשיכו בניסיונות אלו גם לאחר מתן פסק דין זה, כמו אלו שהוצעו במסגרת ההידברות (מתחמי הידברות כולל בשדרות רוטשילד ומעגלי שיח) והן במסגרת דרכים אחרות, כמו השארת מאהל סמלי ו/או מאהל במקום מוסכם שלא יפריע לציבור ולשכנים, הכל בתיאום עם

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 11-09-18742 שפיר ואח' נ' רון חולדאי, ראש עיריית תל אביב יפו

העירייה שהודיעה לבית המשפט שהיא נאמנה להודעתה במסגרת המנשר וכן פתוחה כמובן להידברות נוספת.

התוצאה

23. התוצאה הינה כי העתירה נדחת וצו עיכוב ביצוע הפינוי הזמני מבוטל. יחד עם זאת, בטרם תמצה העירייה את זכותה לביצוע הפינוי, וכדי לאפשר פינוי עצמי ועצמאי ולמנוע את הצורך בביצוע כפוי של הפינוי ולאפשר לעותרים להתארגן לפינוי ולכלל הצדדים לחגוג ככל עם ישראל את ראש השנה הבאה עלינו לטובה בשלווה, ניתנת לעותרים שהות לביצוע הפינוי בכוחות עצמם באופן שביטול הצו הזמני ייכנס לתוקף ביום 21/9/11 שעה 12:00. דהיינו, אם לא יבוצע הפינוי העצמי עד ליום 21/9/11 שעה 12:00 רשאית העירייה לפעול לפינוי המאהלים.

בנסיבות הענין אין צו להוצאות.

המזכירות תשלח העתק מפסק הדין לצדדים.

ניתן היום, י"ט אלול תשע"א, 18 ספטמבר 2011, בהעדר הצדדים.

ד"ר קובי ורדי, שופט
ד"ר קובי ורדי, שופט

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 18742-09-11 שפיר ואח' נ' רון חולדאי, ראש עיריית תל אביב יפו